

בקומתו השביעית של בניין בנק איגוד, בלב מרכזי הבנקים של תל אביב, יושב זאב אבלס, יו"ר הבנק. ארבע שנים מכהן אבלס בתפקיד המכובד. שש שנים הוא היה המפקח על הבנקים בבנק ישראל, שם עבד לא פחות מ-26 שנים. זאב אבלס (57), נשוי פלוס שלושה וסב לשמונה נכדים - קשה להאמין ממראהו הצעיר - הוא תושב רעננה, במקרה גם עיר שמאוד קשורה לאוניברסיטה הפתוחה, שהרי רוב בוגריה קיבלו שם את תעודותיהם. אולם, חרף היותו שקוע כל כולו כמעט כל חייו בעשייה הבנקאית - יש עוד תחום אחד, שיש לו בו עניין רב מאוד: הלימודים האקדמיים ובפרט האוניברסיטה הגדולה בארץ, האוניברסיטה הפתוחה. לא במקרה משמש זאב אבלס כבר 5 שנים כיו"ר הוועד הפועל של האוניברסיטה הפתוחה ולא בכדי הכהונה הזאת היא גם בהתנדבות.

החשיבות שרוחש אבלס ללימודים באוניברסיטה הפתוחה, ועוד יותר מכך למי שלומדים מינהל עסקים לתואר שני ואולי ישמשו במקום או במאוחר בתפקידים מקבילים לשלו, הביאו אותו גם לפנות בעברו יותר משעתיים חזונו הדרווק ולהשיב בפירוט לכל שאלותינו. פתחנו בתחום הכלכלי ומאוחר יותר פנינו לזה האקדמי.

מהו, לדעתך, מצבו של המשק הישראלי, סמוך למחצית שנת 2004?

צריך להבין היום שקיים קשר ישיר בין מצב כלכלי לבין מה שמתרחש בתחום הפוליטי-מדיני-ביטחוני. כדי שהמשק הישראלי ימצא את כל פוטנציאל הצמיחה שיש בו, דהיינו 5%, צריך שהאווירה בשלושת התחומים הללו תהיה אווירה של יציבות. ללא רקע כזה, לדאבוני, מימוש הפוטנציאל הזה יכול להיות כיום חלקי בלבד, ואף זאת אם אכן ינקטו את הצעדים הנכונים בתחום התקציבי והמוניטרי. בינתיים צמיחה של 5% בלתי אפשרית.

ומהם הצעדים הנכונים שאתה מדבר עליהם?

בתחום התקציב צריך להקטין את מעורבות הממשלה במשק ולהעביר כמה שיותר פעילויות לסקטור הפרטי. ברור כעת שצריך לשנות את סדרי העדיפויות בהוצאות הממשלה הקיימות על ידי הגדלת חלקן של ההוצאות מוטות הצמיחה בתקציב.

באלו תחומים היית במיוחד ממליץ להשקיע כעת את כספי המסים שגובה המדינה מאזרחיה?

יש שני תחומים עיקריים שההשקעה בהם חיונית לצורך שמירה על צמיחה בת קיימא: האחת - בתשתיות תחבורתיות, שיקלו הקלה ניכרת על שוק העבודה. השנייה - והיא ממש חיונית מאוד - ההשקעה בחינוך ובהשכלה הגבוהה, שכן אחד מגורמי הייצור העיקריים שיש לנו בהם יתרון יחסי הוא ההון האנושי. לכן צריך לעשות הכול כדי לשמרו, לטייב אותו ולנצלו לצורכי הצמיחה של המשק הישראלי.

אתה יכול לחזות מתי נצליח בכל זאת להגיע במשק הישראלי ל-5% צמיחה?

לצערי, כל זמן שהאקלים הנוכחי כפי שהוא, יהיה כמעט בלתי אפשרי להגיע ל-5% צמיחה. התחזית שלי היא שבמצב כזה נצטרך להמשיך ולדשדש ב-2% צמיחה בלבד

הדרך לצמיחה

'יש יתרון עצום לסטודנטים בוגרי האוניברסיטה הפתוחה. אופי הלימודים כאן מחייב את הסטודנט למשמעת עצמית ולדבקות במטרה. תחום הלימוד מינהל עסקים מאפשר לצאת מהאוניברסיטה עם כלים מתאימים להשתלבות בתחום העסקי והכלכלי שהופכים להיות כיום מורכבים ומדעיים יותר. אני יכול לומר בוודאות גמורה שמי שיסיים את לימודיו באוניברסיטה הפתוחה עדיף בעיני מבחינת היכולות שלו.

כדי שהמשק הישראלי ימצא את פוטנציאל הצמיחה שיש בו, דהיינו 5%, צריך שהאווירה בתחום הפוליטי-מדיני-ביטחוני תהיה אווירה של יציבות". ראיון מיוחד של גד ליאור עם יו"ר בנק איגוד, זאב אבלס, המשמש גם כיו"ר הוועד הפועל של האוניברסיטה הפתוחה, על מצב המשק ועל הלימודים המתקדמים באוניברסיטה הפתוחה

<< גד ליאור

- לימודים למנהלים -

תכנית הלימודים ל-M.B.A של האוניברסיטה הפתוחה מיועדת להכשיר מנהלים לארגונים עסקיים וציבוריים. התכנית מקנה ידע וכישורים מקצועיים בתחומים המרכזיים של הניהול ומאפשרת בחירה בנושאים הבאים: ניהול אסטרטגי, שיווק, חשבונאות, מימון, תפעול, משאבי אנוש, ניהול בינלאומי, כלכלה תעשייתית, אתיקה ומשפט, מדעי התנהגות בניהול ומערכות מידע.

תואר שני:

מינהל עסקים (M.B.A.)

מדעי המחשב (M.Sc.)

תואר ראשון (B.A.):

כלכלה

ניהול

מדעי המחשב

ניהול וכלכלה

ניהול ומדעי המחשב

ניהול וסוציולוגיה

ניהול ומדע המדינה

פסיכולוגיה וניהול

מדעי החיים וניהול

חשבונאות

הנדסת תעשייה וניהול (B.Sc.)

לפרטים נוספים

מוקד מידע ארצי: 03 6404040

מענה קולי: 03 6460670

- וגם זאת רק בתנאי שינקטו כאן את הצעדים הנכונים במישור הכלכלי.

התחזית שלך מאוד נמוכה. הרי מדברים כבר במשרד האוצר, בבנק ישראל ובקרב המטבע הבינלאומית על אפשרות שהצמיחה בישראל תגיע כבר ב-2004 לשיעור שבין 3% ל-4%. אתה פסימי?

רביע אחד, הראשון השנה, שבו הגענו ל-5.5% צמיחה, עדיין אינו מבשר את האביב, מה עוד שחלק מהפרמטרים המרכזיים שקשורים לצמיחה מצויים עדיין ברמה של משק מאוד ממותן.

למשל?

אני מתכוון בעיקר לשיעורי האבטלה, שעומדים כיום עדיין על כ-11%. קיים גם אישוויון בהכנסות וחוסר איזון במרכיבי הצמיחה, כאשר הענפים שתורמים בעיקר לצמיחה אינם הענפים המסורתיים, דוגמת הנדל"ן והתיירות, ענפים שעודם מצויים במצב קשה.

ומה התרומה של המדיניות המוניטרית למצב הזה?

אני סבור דווקא שבמרבית הזמן מדיניות הריבית הייתה נכונה. אולי היו תקופות מסוימות שהיא הייתה הדוקה מדי, אבל אם מסתכלים על הכיוון הכללי והממוצע - הרי שהמדיניות הייתה בסך הכול נכונה.

הייתי אומר שאתה די בדעת מיעוט, בהשוואה לכלכלנים רבים בארץ. אתה ממש תומך במדיניות של הנגיד, ד"ר דוד קליין. זה נכון?

אני אסביר. יש לזכור שיש לשמור על איזון בהפרשי הריבית בין זאת הנהוגה בישראל ובין הריבית בארה"ב. זאת, על מנת למנוע כניסה למצב של סחרור פיננסי. אני סבור, שעדיין קיימים כאן איומים אינפלציוניים, הנגזרים בעיקר ממה שקורה לאחרונה במחירי הדלקים והסחורות. מה שישפיע בעיקר על מדיניות הריבית בעתיד כאן בישראל יהיו החלטותיו של הנגיד האמריקאי, גרינספן, ביחס לריבית על הדולר. כפי שהמצב נראה כעת הוא יעלה את הריבית בעתיד הקרוב. כל זה מוביל אותי למסקנה שמגמת הורדת הריבית, שהיינו עדים לה בשנה ורבע האחרונה, נפסקה. עכשיו צריך להתמקד ולראות מה יעשה הנגיד האמריקני. ספק אם רשויות יוכלו לפרוע אג"ח שינפיקו.

אתה בעד הנפקת אג"ח מוניציפלי?

זאת שאלה מעניינת וחשובה. להנפיק אג"ח אין זאת אומרת רק לקבל כסף מהציבור. לאג"ח יש זמני פירעון, שמחייבים בעת הגיעם למועד המתאים, להחזיר את תמורתם לרוכש האיגרות. לכן התנאי הבסיסי לכך שרשויות מקומיות יוכלו להנפיק אג"ח היא התנהלות תקציבית ופיננסית אחראית, משום שללא תנאי זה אין מקום שרשויות מקומיות ינפיקו אג"חים, שכן אני מסופק אם הן יוכלו לפרוע אותן.

אז אתה נגד הנפקה כזאת של אג"חים?

בהכללה כן, אולם אם יהיו רשויות מקומיות שמתנהלות תוך משמעת תקציבית וניהול פיננסי נאות - יש בהחלט מקום לאפשר להן, ורק להן, להנפיק אג"חים לציבור.

אולי ננסה לעבור בשאלת גישור מהכלכלה אל

האקדמיה. לדעתך, בצמרת המשק הישראלי מצויים מספיק מנהלים בעלי ההשכלה המתאימה לניהול

בדרגים הבכירים?

יש מנהלים טובים במשק, אך תמיד אפשר לשאוף ליותר. גם במקצועות שלא נדרשת בהם השכלה גבוהה באופן ישיר למילוי התפקיד, אני סבור שאם אתה משווה עובד בעל השכלה גבוהה לעובד שאיננו כזה, שממלאים בדיוק את אותו התפקיד, הרי שאין ספק שהעובד בעל ההשכלה ימלא את התפקיד טוב הרבה יותר מאשר העובד מחוסר ההשכלה.

ויש להשכלה קשר ישיר לממדי האבטלה גם בתפקידי הניהול?

אם נדבר בהכללות, הרי שאני סבור שיש מספיק מחקרים שמוכיחים שככל שרמת ההשכלה עולה ורמת האקדמיזציה עולה, כך שיעורי האבטלה של האוכלוסייה הזאת נמוכים יותר. וזה בדוק.

אז אולי מוסדות ציבוריים וחברות חייבים להעמיד בתנאי השכלה גבוהה של מנהלים בתחום מינהל עסקים, אולי אפילו תואר שני?

אני לא יודע אם זה צריך להיות תנאי, אבל בהחלט כדאי למקום עבודה, למשל הבנק שאני נמצא בו, לגייס עובדים עם השכלה גבוהה גם בתחום הניהול. זה בטוח טוב יותר מלגייס עובדים מחוסרי השכלה כזאת.

האם אנחנו נותנים די הזדמנויות לאוכלוסייה רחבה לרכוש בארץ השכלה גבוהה, המתאימה עצמה לדרישות התקופה?

צריך להשקיע בחינוך ובהשכלה. זאת היא למעשה ההשקעה בתשתיות האמיתיות ולעניין זה לאוניברסיטה הפתוחה, בכוח החזון שלה, יש תפקיד מרכזי במימוש דרך זו. העובדה ששערי האוניברסיטה הפתוחה - בדיוק כשמה - פתוחים לכל דכפין, מבלי שיהיו מגבלות בקבלה ובכניסה אליה, ומבלי שמגבלות גאוגרפיות או תעסוקתיות יפריעו לרכוש השכלה - עוזרת בהגשמת המטרה של הרחבת התשתית החינוכית במדינת ישראל.

זה טוב שכל דכפין ייטה וילמד בה?

התשובה היא בהחלט כן, כאשר צריך לשמור עם זאת על שני תנאים: על רמת לימודים מתאימה ועל מילוי המחויבויות האקדמיות על ידי הסטודנט. על כך אין להתפשר. מידיעה אישית אני אומר כאן היום שעל כך האוניברסיטה הפתוחה אכן אינה מתפשרת.

אתה מוכן להסביר?

בהחלט. הוכחה לכך היא תכנית אפיקי המעבר שקיימת באוניברסיטה, לפיה סטודנטים באוניברסיטה הפתוחה, שסיימו את החובות האקדמיות שלהם בשנה א' בחוגים מסוימים, יכולים להתקבל אוטומטית לטכניון, לאוניברסיטה העברית ולעוד מוסדות להשכלה גבוהה. זאת, מכוח הסכם שיש לאוניברסיטה הפתוחה עם מוסדות אלה. באו"פ מעניקים לצעירים הזדמנות להוכיח את עצמם.

האם זה מעיד משהו על יחסן של שאר האוניברסיטאות בארץ לאוניברסיטה הפתוחה?

בהחלט כן. העובדה שמוסדות אלה מוכנים לקלוט

סטודנטים של האוניברסיטה הפתוחה בתנאים כאלה, יש בה כדי להעיד על ההתייחסות הרצינית של מוסדות אלה לרמה האקדמית באוניברסיטה הפתוחה.

אז למה בעצם שסטודנט ילמד דווקא באוניברסיטה הפתוחה?

מסלול החיים של צעיר בישראל הוא כזה, שהרבה פעמים קשה לו לעמוד במגבלות אקדמיות רגילות וזאת למרות שהוא מוכשר ללימודים אקדמיים. האוניברסיטה הפתוחה מאפשרת לצעירים כאלה - שבגלל סיבות של שירות צבאי ונסיבות סביבתיות לא אפשרו להם לעמוד בדרישות קדם אקדמיות הדרושות כדי להתקבל לאוניברסיטאות אחרות - לרכוש השכלה גבוהה. זה נותן לצעירים אלה את ההזדמנות להוכיח את עצמם.

ומה על אוכלוסייה מבוגרת? גם לה נפתחת הזדמנות מיחדת באוניברסיטה הפתוחה?

בהחלט כן. יש כאן סוג נוסף של אוכלוסייה, באשר לה האוניברסיטה הפתוחה היא פתרון לרכישת השכלה אקדמית. זאת היא אוכלוסיית הפנסיונרים או אנשים שנסיבות החיים לא אפשרו להם עד גיל מאוחר לרכוש השכלה פורמלית או תעודת בגרות. האוניברסיטה הפתוחה מאפשרת להם, למרות זאת, להגשים חלום של לימודים אקדמיים.

חברות וגופים ציבוריים רואים כיום בלימודי מינהל עסקים מקצוע מועדף?

בהחלט. תחום הלימוד של מינהל עסקים מאפשר לבוגריו לצאת עם כלים מתאימים להשתלבות בתפקידים בתחום העסקי ובתחום הכלכלי. צריך לזכור שתחומים אלה הולכים והופכים להיות מורכבים יותר ומדעיים יותר. הם בהחלט מחייבים כיום הצטיינות בתשתית מתאימה של השכלה וידע בסיסיים, שיאפשרו להתמודד עם הבעיות שמציגה המורכבות של העולם העסקי המודרני.

ובסקטור הציבורי יש צורך במי שלמדו מינהל עסקים?

כל גוף לדעתי חייב להתנהל על בסיס עקרונות מינהל וניהול תקינים, אם מדובר בחברה עסקית ואם מדובר במלכ"ר (מוסד ללא כוונת רווח), שעובד על בסיס תקציבי. את היכולות לעשות את שנדרש בגופים האלה באופן הטוב ביותר אפשר לרכוש בתחומים לימודיים כמו מינהל עסקים וכלכלה. לכן אין ספק שגם בגופים ציבוריים זה חשוב מאוד.

יש חוסר במגזר הציבורי בבעלי השכלה גבוהה מסוג זה?

תמיד עדיף שמשקל בעלי השכלה האקדמית שמנהלים גופים ציבוריים או עסקיים יהיה גבוה ככל האפשר. ייתכן אפילו שמשברים שאנו עדים להם היום, בעיקר בסקטור של הגופים הציבוריים, היו נמנעים או מצטמצמים אם המנהלים של הגופים הללו היו בעלי מודעות גבוהה יותר לאספקטים הכלכליים של פעילותם. לכן צריך את ההשכלה הגבוהה גם בתפקידי הניהול במגזר הציבורי.

סליחה אם השאלה מעט אישית, אך כיו"ר בנק איגוד, האם היית מעדיף סטודנט שסיים ללמוד מינהל עסקים

· לימודי החוץ ·

הדרכה מתקדמת - לימודי החוץ של האוניברסיטה הפתוחה

המרכז לניהול, שפות ומחשבים במערך הלימודים החוץ אקדמי הוא אחד הגופים המרכזיים בעולם ההדרכה המתקדמת בישראל. המרכז כולל בתוכו את ביה"ס לניהול "תפנית" וכן את "תפנית" העוסק בטכנולוגיות מידע, מחשבים וביוטכנולוגיה. מסלולי ההכשרה העדכניים, מכווני תעסוקה והתמחויות מקצועיות, נשענים על ייעוץ אקדמי של יועצים, על ספרות וחומרי לימוד מהאוניברסיטה הפתוחה.

לימוד מהאניברסיטה הפתוחה. תכניות ההכשרה מתייחסות לתחומי עיסוק חדשים ועדכניים וכן למתודות ואסטרטגיות חדשניות בתחומי הניהול: אימון עסקי, גישור, ניהול שינויים, ניהול ידע, למידה מתוקשבת, פיתוח ארגוני ועסקי וכדומה. אחד ממסלולי ההכשרה שהוכיחו את עצמם וסיימו הכשרה מקצועית ברמה גבוהה בתהליך מוצלח של השמה בתפקידים מתאימים הוא מסלול יועצי השקעות. בימים אלו, שבהם שוקי ההון בארץ ובעולם מתעוררים, גוברת הדרישה לבעלי רישיון בתחום "ייעוץ השקעות וניהול תיקים".

נוכח הביקוש הרב מציע "תפנית" - בית הספר למקצועות הניהול של האוניברסיטה הפתוחה - את מסלול הלימודים "יועצי השקעות ומנהלי תיקים". הקורס מכשיר את התלמידים למילוי תפקידים של יועצי השקעות ומנהלי תיקים ומכין אותם לקראת הבחינות של השרות לניירות ערך.

הקורס מוצע בשני מסלולים: האחד, מסלול לאקדמאים, בעלי תואר ראשון בתחומי הכלכלה והחשבונאות - בהיקף של 165 שעות לימוד אקדמיים.

הנושאים הנלמדים בקורס: דיני ניירות ערך ואתיקה מקצועית וניתוח ניירות ערך ומכשירים פיננסיים.

השני, מסלול לתלמידים שאינם בעלי השכלה אקדמית בתחום הרלוונטי - בהיקף של 360 שעות לימוד אקדמיים.

הנושאים הנלמדים בקורס: כלכלה, חשבונאות, סטטיסטיקה ומימון, דיני ניירות ערך ואתיקה מקצועית, ניתוח ניירות ערך ומכשירים פיננסיים וניהול תיקים.

בימים אלו מסתיים המסלול לאקדמאים, ומכין לבחינות הנערכות במהלך החודש הקרוב.

באוניברסיטה הפתוחה?

כמי שעומד בראש ארגון עסקי, בנק איגוד, שמעסיק למעלה מ-1,000 עובדים, אני יכול לומר לך בוודאות גמורה שמי שסיים את לימודיו באוניברסיטה הפתוחה עדיף בעיני מבחינת היכולות שלו על פני מי שסיים את לימודיו באוניברסיטה אחרת. זאת, מעבר לרמה האקדמית ולרמה המקצועית.

מדוע בעצם?

אני אסביר. אופי הלימודים באוניברסיטה הפתוחה מחייב את הסטודנט למשמעת עצמית ולדבקות במטרה ומי שסיים כנראה ניחן בתכונות אלה. ואני חייב לומר לך, שאלה הן בדיוק התכונות שכל ארגון היה מתברך בעובדים שרכשו אותן.

מהם בעצם תפקידי הוועד הפועל של האוניברסיטה הפתוחה?

סמכויותיו של הוועד הפועל מעוגנות בתקנון האוניברסיטה. אם אני משווה את הגוף הזה, הנקרא אוניברסיטה, לחברה עסקית, הרי הוועד הפועל הוא מקביל לדי렉טוריון בחברה עסקית. דהיינו, עליו לפקח, לכוון ולקבוע מדיניות לדרג הניהולי, שבמקרה של האוניברסיטה הוא הנשיא וסגניו.

אתם מתעריבים גם בתכני הלימודים?

הוועד הפועל מאשר ובוחר פתיחה של חוגים ותכניות לימודים, כאשר הנימוקים והשיקולים העומדים לפניו הם המטרות של האוניברסיטה הפתוחה והיכולת של התכנית או החוג המוצעים לשאת את עצמם מבחינת ההוצאות. הוועד הפועל איננו מתערב בתכנים הלימודיים של הפעילויות השונות באוניברסיטה. תחום זה לא מסור לאחריותה של הוועדה האקדמית.

ומהו תפקידך, כיו"ר הוועד הפועל של האוניברסיטה הפתוחה?

קודם כול הרשה לי לציין עובדה משמחת, שאנחנו גאים בה: האוניברסיטה הפתוחה היא האוניברסיטה היחידה בארץ השומרת על איוון תקציבי והוצאותיה אינן עולות על הכנסותיה. אני רואה את אחד התפקידים החשובים ביותר שלי כיו"ר הוועד הפועל לשמור על העיקרון הזה של אי חריגה ברמת ההוצאות מרמת הכנסות. ואנחנו בהחלט מצליחים בזה.

וברשותך, לבסוף, הייתי רוצה לשמוע כיצד אתה רואה את האוניברסיטה הפתוחה בעוד 10 שנים?

הייתי רוצה לראות את האוניברסיטה הפתוחה מגיעה ליותר ויותר סטודנטים בפריפריה. הייתי רוצה שהיא תשתמש יותר בטכנולוגיות של לימוד מרחוק, כמו אינטרנט ועידות וידיאו, הגדלת המגוון של התארים השונים, כולל תארים שלישיים, במקצועות מסוימים, והגדלת מספר הסטודנטים של האוניברסיטה הגדולה ביותר בארץ כבר היום.

"להנפיק אג"ח אין זאת אומרת רק לקבל כסף מהציבור. לאג"ח יש זמני פירעון, שמחייבים בעת הגיעם למועד המתאים, להחזיר את תמורתם לרוכש האיגרות. לכן התנאי הבסיסי לכך שרשויות מקומיות יוכלו להנפיק אג"ח היא התנהלות תקציבית ופיננסית אחראית צריך להשקיע בחינוך ובהשכלה. זאת היא למעשה ההשקעה בתשתיות האמיתיות ולעניין זה לאוניברסיטה הפתוחה, בכוח החזון שלה, יש תפקיד מרכזי. העובדה ששערי האוניברסיטה הפתוחה פתוחים לכל דכפין, עוזרת בהגשמת המטרה של הרחבת התשתית החינוכית במדינת ישראל"